

Agència Nacional de l'Aigua: política, gestió i planificació integral del cicle de l'aigua

Jael Pozo i Lozano

ÍNDEX:

1-Introducció

2-Cimeres i tractats mundials:

2.1-Rio i Johannesburg

2.2-Agenda 21

3-Legislació a Europa: Directiva marc de l'aigua (DMA)

4-Benchmarking:

4.1- Model de gestió a França

4.2- Model de gestió a Catalunya: ACA

4.3- La gestió de l'aigua al Principat d'Andorra

5-Model de gestió integral del cicle de l'aigua en el context andorrà: agència nacional de l'aigua

6-Conclusions

*Antònia Escoda i Alegret
presentant la ponència*

1-Introducció

L'aigua és un element estructural i funcional bàsic per al medi natural i la vida. És un bé de domini públic i té un valor social, natural, econòmic i cultural. Tanmateix, és un recurs limitat i vulnerable i avui està seriosament compromès en termes de quantitat i qualitat.

En les darreres dècades, els problemes relacionats amb la protecció i l'ús sostenible dels recursos hídrics s'han accentuat.

L'accés a l'aigua està considerat un dels elements importants per a l'eradicació de la pobresa. Segons el diagnòstic de WWDR (World Water Assessment Programme-Programa mundial per l'avaluació dels recursos de l'aigua) de les Nacions Unides:

- Existeix un feble equilibri dels ecosistemes aquàtics.
- 1 de cada 5 persones no té garantia d'accés a l'aigua potable.
- 2,6 milions de persones no tenen accés als serveis de potabilització.
- Les malalties d'origen hídric són la causa més gran de mortalitat infantil.
- Es calcula que el 2015 el 40% de la població mundial viurà en països on serà difícil o impossible

satisfer les necessitats nutricionals d'aigua. En aquest període, 10 milions de persones moriran cada dia per malalties vehiculades per l'aigua.

A les zones d'alta muntanya, on es concentren de manera ràpida importants concentracions d'aigua, els fenòmens d'erosió, de desforestació i d'impermeabilització dels sòls s'han vist accentuats els darrers anys, per un intens desenvolupament urbà.

Per fer front a tots aquests reptes necessitem una nova cultura de l'aigua, que impliqui una més gran sensibilització de la població i que promogui millors pràctiques per a l'ús dels recursos hídrics. La gestió de l'aigua ha de ser compatible amb la creixent exigència de permanència, universalitat i immediatesa de la nostra societat i garantir al mateix temps la qualitat i el bon servei. Alhora, cal preservar les funcions hidrològiques, biològiques i químiques dels ecosistemes i adaptar-los a les activitats humanes. Per assegurar l'acompliment d'aquests objectius, és necessari conèixer la dimensió multisectorial dels recursos hídrics i treballar en un model de gestió integral del cicle de l'aigua, amb accions coordinades i responsabilitats compartides.

A escala internacional la gestió dels recursos hídrics ha esdevingut els darrers anys un assumpte de gran preocupació. Cimeres i fòrums mundials en matèria d'aigua tenen com a objectiu comú vetllar per una utilització eficaç i sostenible d'aquest recurs. La Directiva marc de l'aigua (DMA) de la Unió Europea, que va entrar en vigor l'octubre del 2000, fixa un marc precís i comú en la gestió dels recursos hídrics.

En els cas dels estats membres del Consell d'Europa, la DMA esdevé un sistema de referència per tal de realitzar una gestió integrada de l'aigua.

Al Principat d'Andorra, existeix una fragmentació en la gestió de l'aigua a causa de la delimitació de competències des del 1993 entre comuns i Govern. Aquesta situació comporta en molts casos una duplicació d'infraestructures i de recursos, ha estat objecte de tensions entre parròquies i de denúncies per invasió de competències entre comuns i Govern. Segons els darrer informe del Consell d'Europa del 2006, hi ha problemes de coordinació en les iniciatives realitzades entorn al sector de l'aigua, manquen instruments jurídics en aquesta matèria i sovint les autoritats competents tenen serioses dificultats per reforçar els mitjans administratius en la gestió de l'aigua. Tots aquests problemes comprometen els esforços per posar en marxa una gestió sostenible dels recursos hídrics.

Una de les propostes programàtiques del Partit Verds d'Andorra en aquesta matèria és la creació d'una agència nacional de l'aigua com a model de gestió integral per al cicle de l'aigua.

Darrerament altres veus de diferents sectors i sensibilitats polítiques s'han manifestat en la mateixa línia:

- "Disposar d'una agència nacional de l'aigua, integrada pel Govern i els comuns, és una necessitat indefugible", Antoni Pol i Solé. *Diari d'Andorra*, 9 d'agost del 2011.

- "La cònsol major d'Andorra la Vella, Rosa Ferrer, exposa que un projecte que li hauria agradat tirar endavant durant aquest mandat és la creació d'una societat pública d'aigües entre Andorra la Vella i Escaldes-Engordany, per no duplicar infraestructures i optimitzar els recursos." *Bon-Dia*, 10 d'agost del 2011.

Així doncs, el treball per al manteniment dels recursos hídrics, per a la igualtat d'accés i per a una gestió democràtica de l'aigua esdevindrà un dels desafiaments més importants del segle XXI a casa nostra.

2-Cimeres i Tractats Mundials:

"PENSA GLOBALMENT, ACTUA LOCALMENT"

"ACCIONS LOCALS, PER UN DESAFIAMENT MUNDIAL"

2.1- Rio i Johannesburg

En les darreres dècades, els problemes relacionats amb la protecció i la utilització sostenible dels recursos hídrics s'han accentuat. Aquestes qüestions afecten tant els països desenvolupats com els països amb recursos econòmics limitats.

L'any 1992 va tenir lloc a Rio de Janeiro, la Cimera de la Terra, que va permetre prendre consciència del concepte *desenvolupament sostenible*.

La 3a Cimera mundial de desenvolupament sostenible, a Johannesburg, va permetre marcar una etapa decisiva en l'acceptació de la protecció i la gestió dels recursos naturals com a base del desenvolupament econòmic i social.

2.2- L'Agenda 21

L'accés a l'aigua està considerat una part important en l'eradicació de la pobresa. Per aquest motiu la gestió de l'aigua és una de les qüestions tractades en el capítol 18 de l'Agenda 21:

Objectiu: "Assegurar perquè el conjunt de la població disposi en permanència d'un subministrament suficient d'aigua de bona qualitat tot preservant les funcions hidrològiques, biològiques i químiques dels ecosistemes, adaptant-los a les activitats humanes, a la capacitat límit de la natura i lluitant contra els vectors de les malalties lligades a l'aigua."

3- Legislació a Europa: Directiva marc de l'aigua (DMA)

La gestió dels recursos hídrics ha esdevingut un assumpte de gran preocupació per a la Unió Europea i l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa.

La Directiva núm. 462-28, de juny del 1991, ja traçava algunes de les línies directives per desenvolupar una política paneuropea en matèria de gestió dels recursos hídrics i garantir així el subministrament i la qualitat de l'aigua.

Però no va ser fins a l'octubre del 2000 que va entrar en vigor la Directiva marc de l'aigua (DMA), del Parlament Europeu (Directiva 2000/60/CE), que fixa un pla precís i comú en matèria de gestió integral del cicle de l'aigua.

La DMA estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política de l'aigua i els exigeix una obligació d'obtenir resultats. Compromet cada estat membre a adoptar una política comuna i integrada del cicle de l'aigua, adaptat a les característiques del seu territori, per tal d'assegurar un bon estat ecològic i químic dels recursos hídrics fins al 2015. Configura la planificació hidrològica com a instrument per tal d'assolir els objectius de protecció i millora de l'estat dels recursos hídrics en termes de quantitat i qualitat, i estableix els instruments de protecció dels ecosistemes hídrics i les actuacions per realitzar un ús sostenible de l'aigua.

La DMA es regeix per quatre grans pilars:

- Sostenibilitat ambiental
- Sostenibilitat econòmica
- Sostenibilitat social
- Sostenibilitat de garantia

La DMA es basa en quatre principis bàsics:

- **Coordinació:** defineix les conques com una única unitat de gestió i de planificació
- **Integració:** considera el cicle de l'aigua com un element clau per a la sostenibilitat. Té en compte la natura multisectorial de l'aigua per a la gestió dels recursos hídrics.
- **Col·laboració:** dóna als col·lectius locals-territorials un rol i una responsabilitat important en l'execució de les accions.
- **Participació:** implica tots els agents socials a través de la governança.

Amb l'aplicació de la DMA, els estats membres es comprometen a:

- Adoptar una política comuna, integrada i sostenible del cicle de l'aigua.
 - Adaptar la DMA a les característiques del seu territori, tot establint una unitat de gestió i planificació: coordinació en la gestió, planificació i execució.
 - Permetre a les autoritats locals i regionals assegurar un rol, delegant les competències i els recursos adequats i reforçant les seves capacitats tècniques, humanes i financeres.
 - Millorar la governança: participació i integració de tots els actors implicats en la gestió sostenible de l'aigua.
 - Cooperar en l'àmbit transfronterer per a una millor gestió de les conques fluvials comunes.
- En el cas dels estats membres del Consell d'Europa, on l'aplicació de la legislació europea no és obligatòria com és el cas del Principat d'Andorra, la DMA esdevé un sistema de referència per tal de realitzar una gestió integrada i sostenible dels recursos hídrics.

4- Benchmarking

4.1-Model de gestió a França

La política pública de l'aigua a França s'ha organitzat en funció de les conques fluvials del territori, amb una agència de l'aigua per a cada conca. Cada agència depèn del ministeri d'Ecologia, Desenvolupament Sostenible i Ordenament Territorial.

Hi ha set conques hidrogràfiques / agències de l'aigua : Adour-Garonne, Artois-Picardie, Corse, Loire-Bretagne, Rhin-Meuse, Rhône-Méditerranée i Seine-Normandie.

França va adoptar la DMA l'octubre del 2000. A partir de la DMA es va modificar la Llei de l'aigua i es va elaborar el SDAGE, que és el pla de gestió nacional basat en la DMA i el SAGE, que és el programa i esquema director local específic per a cada conca fluvial.

DMA INTERNACIONAL	SDAGE NACIONAL	SAGE TERRITORI-LOCAL
Comissió de Medi Ambient - UE	Ministeri Ecologia i Desenvolupament Sostenible- Govern Francès ONEMA: Oficina Nacional de l'Aigua i els Medis Aquàtics.	AGÈNCIA DE L'AIGUA Comitès Locals de cada conca

Les agències de l'aigua tenen com a missió:

1. Planificar, construir i desenvolupar els instruments de planificació estratègica i de gestió de l'aigua de la seva conca:

Objectius:

- Reducció dels impactes i elements de contaminació dels medis aquàtics.
- Assegurar un bon estat ecològic i químic de les aigües superficials i subterrànies: quantitat / qualitat.
- Desenvolupament sostenible de les activitats econòmiques relacionades amb l'aigua.
- Preservació i rehabilitació dels medis aquàtics i zones humides.
- Solidaritat urbana/rural: aigües potables i residuals.
- Informació i sensibilització per una nova cultura de l'aigua.

SAGE: Pla de gestió integral i de planificació.

Programa de mesures: accions concretes.

Fiscalitat ambiental i polítiques d'ajuda financera.

Concertar, federar i mobilitzar: aplicar un model de governança entre els equips de cada agència, els serveis de l'Estat, el sector privat i la societat civil.

Coneixement. Les agències de l'aigua són productors i gestors de la informació: xarxes de vigilància del subministrament, anàlisi biosanitària i toxicològica dels medis aquàtics, estudis de quantitat i qualitat de l'aigua.

Comunicar i afavorir la participació ciutadana: comitès.

Cada comitè de cada conca està format:

- 40% escollits per col·lectius
- 40% consumidors de l'aigua
- 20% representants de l'Estat

Funció:

- Donen la conformitat del programa presentat per cada agència
- Donen conformitat a la reglamentació i els projectes
- Planifiquen conjuntament amb l'agència les accions

Col·laborar: a nivell transfronterer i Cooperació Internacional.

És una col·laboració institucional i tècnica.

Es realitzen plans de gestió comuna per a la coordinació de conques fluvials comunes.

Ex.: afavorir la biodiversitat del salmó del Rin: franco-alemany.

Comissió francosuisse per la gestió del llac Léman.

4.2- Model de gestió a Catalunya: Agència Catalana de l'Aigua (ACA)

A l'Estat Espanyol l'organització de la gestió de l'aigua es basa en la divisió historicopolítica de les competències atribuïdes a cada comunitat autònoma, a diferència del model francès, que organitza les agències en funció de les conques fluvials.

L'ACA és l'empresa pública de la Generalitat de Catalunya, adscrita al departament de Territori i Sostenibilitat. Fundada el 2000, s'encarrega de la política del govern català en matèria d'aigües i el seu treball es fonamenta en els principis de la Directiva marc de l'aigua (DMA). Així doncs, l'ACA ha assumit les funcions d'administració hidràulica única de la Generalitat de Catalunya.

Funcions de l'ACA

És l'entitat responsable en matèria d'aigües en l'àmbit de les competències que corresponen a la Generalitat de Catalunya (art. 7/8 legislació matèria aigües).

L'agència exerceix la seva activitat garantint la màxima eficàcia en el compliment de les seves funcions i en la prestació dels seus serveis, d'acord amb el principi de participació de les persones usuàries i amb ple respecte per les competències que corresponen a altres administracions i pels drets i interessos dels particulars.

L'agència ha de promoure les relacions de col·laboració amb la resta d'administracions competents en matèria d'aigua i obres hidràuliques, amb les comunitats d'usuaris i de regants i altres corporacions, i amb els particulars.

L'agència gestiona i planifica el cicle integral de l'aigua, amb una visió integradora dels sistemes aquàtics, que té en compte l'equilibri de tots els ecosistemes.

PGDCCF

És el document de planificació i gestió per assolir els objectius de la DMA i traduir-los localment al territori català. Aquesta eina inclou el recull d'actuacions i mesures necessàries per assolir els objectius i desenvolupar la gestió i el pla estratègic de les conques fluvials, les aigües subterrànies i les zones costaneres de Catalunya.

4.3- La gestió de l'aigua al Principat d'Andorra

Al Principat d'Andorra, existeix una fragmentació en la gestió de l'aigua a causa de la delimitació de competències existent entre comuns i Govern:

- Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns. BOPA 29 nov. 1993:

"Títol II. De les competències i potestats dels Comuns.

Capítol primer.

Art. 7. L'administració, gestió i govern en general dels béns de domini públic comunal i dels béns de domini privat o patrimonials que hagin adquirit, inclosos l'aprofitament i explotació dels recursos naturals que s'hi trobin, tals com tals de boscos, camps de neu, aigües i minerals.

Art. 10. La prestació dels serveis públics comunals en els següents àmbits:

a) La captació, tractament i distribució pública d'aigües potables i termals i la construcció de fonts públiques.

b) Les conduccions generals d'aigües residuals, plujanes i clavegueres.
Capítol segon. De les potestats i mitjans d'exercici de les competències.

2. Taxes per la prestació de serveis.

Comunals (...) embrancaments, embrancament de boques d'incendi, servei de comptador i de manteniment, consum d'aigua, aigua termal, clavegueram i el seu embrancament(...)."

Organigrama de la gestió de l'aigua a Andorra:

-COMUNS

A- Aigües potables i termals:

- Captació.
- Tractament.
- Distribució.
- Fonts públiques.

B- Conduccions: aigües residuals, plujanes, clavegueres i albellons.

C- Taxes per La prestació dels serveis.

-GOVERN

- Medi Ambient:

-Àrea d'aigües:

- Estudis de qualitat/ quantitat: superf. / subterrànies / residuals.
- Depuradores: gestió i explotació de les estacions.

- Patrimoni Natural: sistemes aquàtics.

- Salut: seguretat alimentària i salut pública.

- Ordenament territorial: plans d'actuació davant de riscos naturals.

Aquesta situació de divisió de competències entre comuns i govern en matèria d'aigües comporta una manca de coordinació en les iniciatives relacionades amb l'aigua. També hi ha en molts casos una duplicació d'infraestructures i de recursos. Aquest model ha estat objecte de tensions entre parròquies i de denúncies per invasió de competències entre comuns i Govern (ex.: crisi 2006/07. Denúncia d'invasió de competències entre el comú d'Andorra la Vella i el Govern d'Andorra per estudis tecnicosanitaris del darrer a la capital. Finalment el Tribunal Constitucional va donar la raó al Govern.)

Aquest model de gestió també experimenta dificultats tècniques a l'hora de realitzar estudis científics. Per exemple, es desconeix el consum real d'aigua al Principat d'Andorra perquè no hi ha comptadors repartits en tot el territori.

Segons els darrer informe del Consell d'Europa del 2006, hi ha problemes de coordinació en les iniciatives realitzades entorn al sector de l'aigua, manquen instruments jurídics en aquesta matèria i sovint les autoritats competents tenen serioses dificultats per reforçar els mitjans administratius en la gestió de l'aigua. Tots aquests problemes comprometen els esforços per posar en marxa una gestió sostenible dels recursos hídrics.

5- Model de gestió integral del cicle de l'aigua en el context andorrà: agència nacional de l'aigua

Una de les propostes programàtiques del Partit Verds d'Andorra en aquesta matèria és la creació d'una agència nacional de l'aigua. Prenent com a sistema de referència la DMA que recomana el Consell d'Europa i tenint en compte el nostre sistema legislatiu, caldria realitzar:

- Llei qualificada de l'aigua, que inclouria:
 - Esquema director i d'organització: estatuts, funcions de l'agència i de les administracions locals.
 - Pla de gestió i planificació estratègica de l'aigua a Andorra: Adaptació del DMA al territori andorrà:
 - Disposicions reglamentàries.
 - Programa de mesures.
 - Eines contractuals.
 - Iniciatives financeres.

Els pilars d'un model públic de gestió integral són:

- Eficàcia: conjunció entre objectius i resultats.
- Eficiència: optimització entre recursos i resultats.
- Responsabilitat: consecució de fites i compliment de les normes.
- *Management* públic: incorporació selectiva de les formes d'operar del sector privat.

Per a l'agència andorrana, proposem un model de gestió que permeti assolir els següents objectius:

- Establir un sistema integral en la gestió del cicle de l'aigua: eficàcia.
- Una unitat de gestió i planificació del sector de l'aigua: eficiència.
- Estimular la governança, la cooperació, la integració i la participació entre les administracions, el sector privat i la societat civil: democràcia participativa.
- Millorar la col·laboració transfronterera: solidaritat i cooperació.

5.1- Gestió integral i sostenible de l'aigua: eficàcia+eficiència

La integració constitueix un element clau per la sostenibilitat. Té en compte la natura multisectorial de l'aigua en la gestió dels recursos hídrics.

Exemples on l'aigua està implicada en la vida humana:

- Subministrament d'aigua potable i sistemes de sanejament.
- Agricultura, ramaderia i pesca.
- Indústria i energia (hidroelectricitat).
- Transport.
- Gestió del territori i desenvolupament urbà.
- Lleure.

Tenir en compte la dimensió multisectorial ens permetrà establir millors plans estratègics i per tant obtenir una millor conjunció entre objectius i resultats = eficàcia.

5.2- Unitat de gestió i planificació: eficiència-optimització

És molt important tenir en compte, i més especialment en el context andorrà i parroquial, que l'adopció del concepte d'unitat de gestió i planificació de l'aigua no significa la negació de l'autonomia local, sinó que permet establir una autoritat política única, que fixaria els objectius, les regles i la direcció comuna i coherent dins del mateix territori i a l'exterior de les nostres fronteres. Alhora és imprescindible donar importants responsabilitats en l'execució dels plans i programes a les autoritats locals. Amb aquesta unitat aconseguim una coordinació d'esforços més gran en la gestió de l'aigua i optimitzar entre recursos i els resultats.

Avantatges d'una autoritat única:

- Unifica el pla estratègic i dels serveis.
- Agilitza la presa de decisions.
- Emfasitza la qualitat enfront de la rendibilitat econòmica.
- Optimitza els recursos per obtenir determinats resultats.

5.3- Governança i democràcia participativa

La governança té com a finalitat promoure la inclusió, participació, diàleg i col·laboració entre tots els agents/actors socials implicats en la gestió de l'aigua.

Actors:

- Organització política: té la responsabilitat de la gestió dels serveis i recursos hídrics, executar les accions, assegurar el finançament dels programes i millorar la cooperació transfronterera.

Local: Comuns i departament d'aigües.

Nacional: Medi ambient, Ordenament Territorial i Sanitat / Consell General.

Transfronterer: Agència Catalana de l'Aigua / Agence Adour-Garonne.

Internacional: Consell d'Europa / UE / Nacions Unides.

- Sector privat/parapúblic:

-Empresaris.

-FEDA / Nord Andorrà/...

- Societat civil:

-Universitat.

-Comunitat científica.

-Associacions / ONG / Altres.

-Usuaris privats.

5.4- Col·laboració Transfronterera

El Consell d'Europa treballa intensament en la promoció de la col·laboració transfronterera com a eina d'atenuació i prevenció dels conflictes entre regions, especialment en qüestions relacionades amb l'aigua. Al mateix temps, aquest tipus de cooperació pot permetre la promoció de la formació i l'intercanvi de coneixements, experiències i bones pràctiques.

En el cas de la DMA, es considera cada conca fluvial com una unitat de gestió.

Amb les especificitats geogràfiques del Principat d'Andorra, les polítiques de bon veïnatge són clau per assegurar la sostenibilitat de la zona. (Ex.: crisi del 2005 d'Andorra amb la Comunitat de Regants de l'Alt Urgell.)

6- Conclusions

1- L'aigua és un element estructural i funcional bàsic per al medi natural i la vida. Tanmateix, és un recurs limitat i vulnerable i avui està seriosament compromès en termes de quantitat i qualitat.

2- A escala internacional la gestió dels recursos hídrics ha esdevingut els darrers anys un assumpte de gran preocupació. La Directiva marc de l'aigua (DMA), de la Unió Europea (2000), fixa un marc precís i comú en la gestió dels recursos hídrics:

- Unifica els objectius i els criteris dels països membres en el sector de l'aigua.
- Defineix les conques fluvials com a única unitat de gestió i de planificació.
- Dóna a les administracions locals importants responsabilitats en l'execució.

La DMA es basa en quatre principis bàsics: coordinació, integració, col·laboració i participació. En els cas dels estats membres del Consell d'Europa, la DMA esdevé un sistema de referència per tal de realitzar una gestió integrada de l'aigua.

3- *Benchmarking*: la política pública de l'aigua a França s'ha organitzat en funció de les conques fluvials del territori, on s'ha designat una agència de l'aigua per cada conca i s'ha adquirit la DMA com a eix programari.

A l'Estat espanyol l'organització de la gestió de l'aigua es basa en la divisió de competències atribuïdes a cada comunitat autònoma. L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) és l'empresa pública de la Generalitat de Catalunya que s'encarrega de la política del govern en matèria d'aigües. El seu treball es fonamenta en els principis de la Directiva marc de l'aigua (DMA).

Al Principat d'Andorra, existeix una fragmentació en la gestió de l'aigua a causa de la delimitació de competències existent des del 1993 entre comuns i Govern. Aquesta situació comporta una manca de coordinació en les iniciatives relacionades amb l'aigua. També existeixen en molts casos una duplicació d'infraestructures i de recursos, i ha estat objecte de tensions entre parròquies i de denúncies per invasió de competències entre comuns i Govern. Aquest model de gestió també experimenta dificultats tècniques a l'hora de realitzar estudis científics.

4- Una de les propostes programàtiques del Partit Verds d'Andorra en aquesta matèria és la creació d'una agència nacional de l'aigua com a model de gestió integral i sostenible per al cicle de l'aigua. Aquest model de gestió permetria:

- Establir un sistema integral en la gestió del cicle de l'aigua: eficàcia.
- Una unitat de gestió i planificació del sector de l'aigua: eficiència.
- Estimular la governança, la cooperació, la integració i la participació entre les administracions, el sector privat i la societat civil: democràcia participativa.
- Millorar la col·laboració transfronterera: solidaritat i cooperació.

Jael Pozo i Lozano,

veterinària i secretària general del Partit Verds d'Andorra

Bibliografia / webs

Textos legislatius, directives, reglaments, recomanacions i tractats

- Llei qualificada de delimitació de competències dels comuns. BOPA, 29 nov. 1993.
- Llei de policia i protecció d'aigües. 31 de Juliol 1985, Casa de la Vall.
- Directive 2000/60/CE du 23 octobre 2000, établissant un cadre pour une politique communautaire dans le domaine de l'eau.
- Circulaire DCE 2006/17 du 5 octobre 2006 relative à l'élaboration, au contenu et à la portée des programmes de mesures.
- Loi núm. 2004-338 du 21 avril 2004 transposant en droit français la Directive Cadre sur l'Eau.
- Loi núm. 2006-1772 du 30 décembre 2006 sur l'eau et les milieux aquatiques.
- Llei d'Ordenació, gestió i tributació de l'Aigua. Generalitat de Catalunya.
- Recomanació 190 (2006) sobre la gestió de l'aigua. Consell d'Europa. 4t Fòrum Mundial de l'Aigua.
- Recomanació 1224 (1993). Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. Comissió de Medi Ambient.
- Capítol 18-Agenda 21.
- Carta europea dels recursos de l'aigua. 1967.
- Convenció europea de cooperació transfronterera. 1980.

Webs

www.mediambient.ad
www.lesagencesdeleau.fr
www.gencat.es/aca

Agraïments

- Anna Viaplana, responsable del Centre Andorra Sostenible
- Carles Miquel i Garcia, cap d'unitat de qualitat d'aigües. Ministeri de Turisme i Medi Ambient
- Toni Riestra, químic i advocat, conseller delegat d'higiene i medi ambient del comú d'Andorra la Vella